

Tants hauasamba ümber

Eesti mees on kandnud kolme riigi sõjaväe vormi, mõni enamatki, ja andnud iga vormi juures vandetootuse. Eesti sõjaväest viidi Venemaale, Siberisse või tööpataljoni. Velikije Luki lahingus joosti üle Saksa sõjaväkke. Kellele need variandid ei sobinud, läksid Soome ja tulid pärast tagasi.

Rakvere seminari tagavara-polk, mobiliseeriti 1944. aasta

oktoobris nõukogude armeesse. Peaaegu kõik mehed olid Saksa sõjaväes teeninud, mina nende hulgas. Mind mobiliseeriti 1944. a augustis ja viidi Kloogale, olin siis 17-aastane. 16. septembril toodi Klooga jaama kaks kaheteljelist vagunit kütetepuudega, mille vangid pidid mere äärde tassima. Kes kahte halgu ei jaksanud võtta, sai kepiga üle turja.

Mere ääres juudi soost vangid hukati ja põletati, sellega tegelesid SS-vormis sakslased. Minu jaoulem oli sakslane, järgmisel hommikul pakkus ta meile kellasid ja sõrmuseid müüa. Kas see ei rüveta saksa vormi? Ja ega Kalevi-Liivalgi teisiti olnud.

Tehke eesti meestele ausammast, mis kujutab lihtsalt eesti meest ilma mingi vormita.

Ja see metsavenna värk ka. Mart Laar on palju metsavendadest kirjutanud, aga kas ta üldse teab, kui palju inimesi metsavendade pärast Siberisse saadeti?

Ühe metsavenna kohta saadeti Siberisse viis inimest, sellele lisandusid veel taludele tehtud haarangutes hukkunud.

Kahe vormiga sõdur